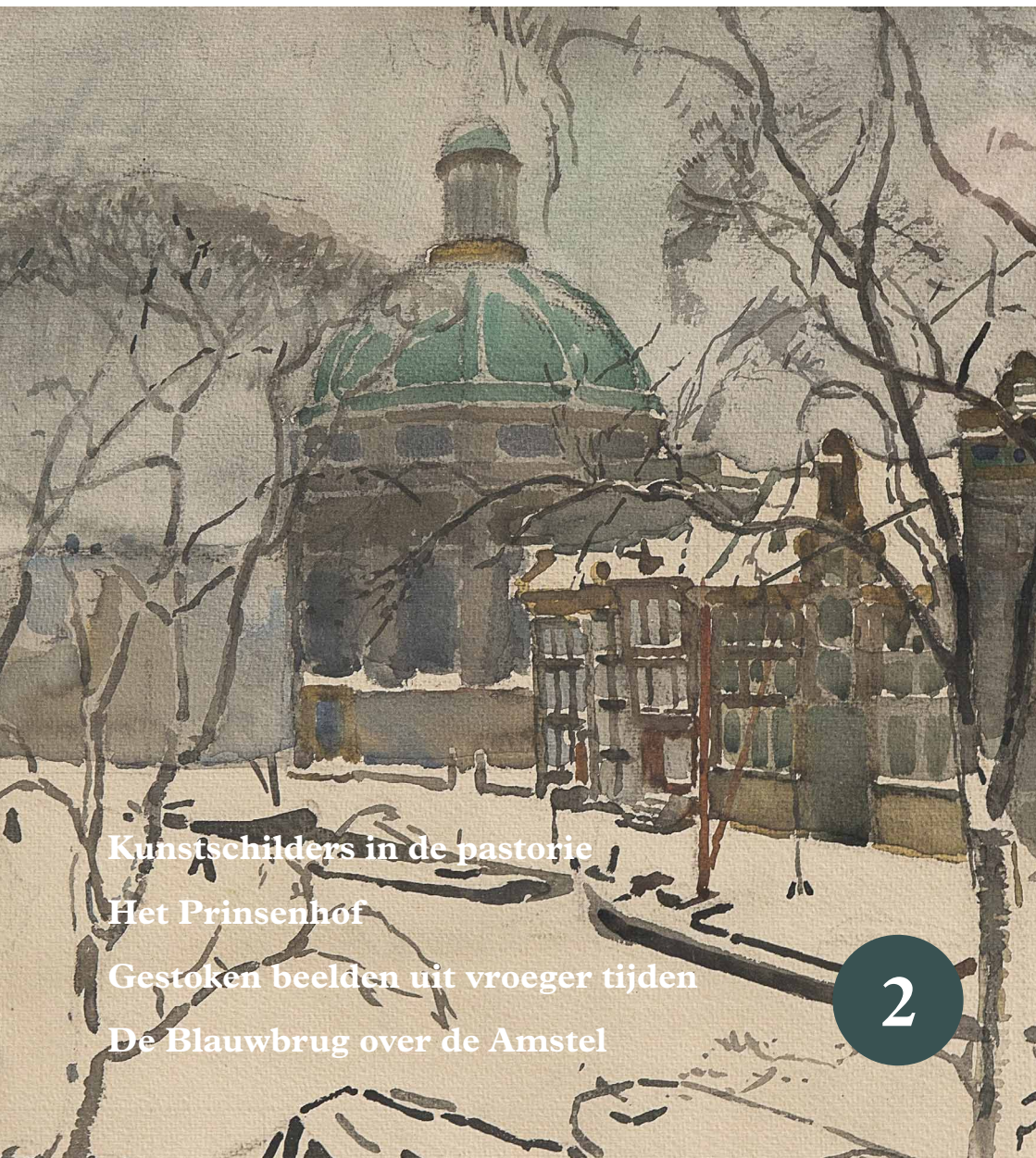

Willem Jansen

BULLETIN

Kunstschilders in de pastorie

Het Prinsenhof

Gestoken beelden uit vroeger tijden

De Blauwbrug over de Amstel

2

Rijksstraatweg met links de pastorie op nummer 26, Elst.

Chris Jansen, Vissersweg 36, Elst.

Kunstschilders in de pastorie

In de jaren 1930 woonde het gezin Jansen enige jaren in een pastorie te Elst.

Mede dankzij goede contacten met Toon Blokland van de Werkgroep Elst & Remmerden van de Historische Vereniging Oudheidkamer Rhenen is de stichting hierover in de afgelopen paar jaren meer te weten gekomen. Op 26 maart gaf Toon de lezing 'Kunstschilders in de pastorie', een boeiende reconstructie over het komen en gaan van kunstenaars die in die jaren in de pastorie van de Hervormde Kerk aan de Rijksstraatweg 26 hebben gewoond.

De laatste kerkelijke bewoner van de pastorie trok daar in 1930 de deur achter zich dicht. Het was predikant Arie Hoogendijk (1872 – 1955). Hij kwam in december 1921, samen met zijn dienstbode Cornelia van den Nieuwendijk (1891–1951) uit Stelledam, een klein plaatsje op Goeree-Overflakkee in Zuid-Holland. Hij vertrok naar Echteld in Gelderland, min of meer aan de overkant van de Nederrijn die langs Elst stroomt.

De dienstbode trouwde in april 1925 met Cornelis Jan van de Berg (1888–1964), en enige jaren later betrok het paar een woning

Vissersweg 36, Elst.

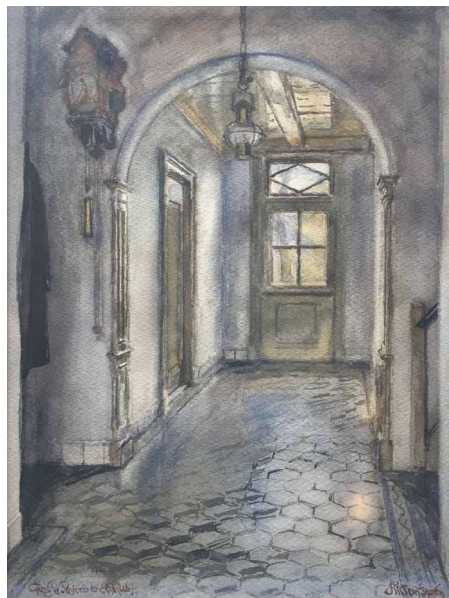
aan de Vissersweg 36, op korte afstand van de pastorie. Jarenlang zullen ze contact hebben met de verschillende kunstenaars in de pastorie die komen en gaan. Een schilderij van Chris Jansen van hun woonhuis is hiervoor een aanwijzing. Ook hield Van de Berg een adressenboek bij waarin ook de 'pastorie-schilders' zijn vermeld. Waarschijnlijk zijn het financiële problemen geweest waardoor de kerkelijke gemeente geen nieuwe predikant kon benoemen. Nederland wordt in die periode hard getroffen door de wereldwijde crisis die was uitgebroken.

Een gelijkend pand zoals de pastorie aan de andere kant van de kerk.
Dit woonhuis is jarenlang bewoond geweest door Mies Bouwman.

Elst had daarbij ook nog te kampen met onder meer teruglopende inkomsten uit de lokale tabaksteelt. Ook boden de steenfabrieken in de omgeving slechts seizoensarbeid; in de winterperiode sloten de fabrieken en moesten de arbeiders elders hun brood zien te verdienen. Een periode van bittere armoede in het dorp diende zich aan. De pastorie komt leeg te staan, en vervolgens vinden in de jaren die volgen bijzonder genoeg verscheidene kunstschilders de weg naar Elst en nemen er hun intrek.

Het gezin Jansen was van deze groep de laatste bewoners; in november 1939 moeten ze vanwege de mobilisatie het pand verlaten. Het inkwartieren door defensie in deze omgeving zal zeker verband hebben gehouden

Willem Jansen, Gang v/d Pastorie te Elst (Utr),
aquarel, 52 x 37 cm. 1939.

Chris Jansen, Pastorietuin, Elst.

met de strategisch gelegen Grebbeberg in Rhenen. De Slag om de Grebbeberg werd in mei 1940 in slechts enkele dagen beslecht en Nederland raakte bezet. De pastorie stond weer leeg, en werd door de lokale huisarts Van Ommeren met zijn gezin betrokken. Zij waren ook de laatste bewoners; het monumentale pand werd in 1959 om onduidelijke redenen gesloopt en vervangen door een pastorie die iets meer naar achteren is gelegen. De huisarts was inmiddels verhuisd naar 'De Klinkhamer', een woonhuis met een praktijkgedeelte in Elst wat in 1949 werd gebouwd naar een ontwerp van Gerrit Rietveld. Aan de andere

Willem Jansen, Pastorietuin in Elst, 1938. Tekening. Over een bezoek van Cornelis Koning aan Elst schreef Willem Jansen aan zijn zoon: " Ook hij was enthousiast over het werk. Koning zei over die teekeningen dat het geweldig knap is en de moeite waard er een reis voor te maken.

kant van de kerk staat overigens nog steeds een woonhuis, een kopie van de gesloopte pastorie. Dit pand is jarenlang het woonhuis geweest van de in 2018 overleden Mies Bouwman.

Cornelis Koning (1893 – 1951) was de eerste kunstenaar die zijn intrek nam in de pastorie. Hij bleef er wonen tot april 1934. Op de zolder van de pastorie had hij zijn atelier ingericht; een groot raam wat hij liet aanbrengen aan de straatkant op het noorden zorgde voor het juiste licht. Twee dakraampjes aan de achterkant gaf een prachtig uitzicht over de ruime pastorietuin, de uiterwaarden en de Nederrijn; de rivier lag op slechts enkele honderden meters achter de pastorie. Graficus Willem van Lierop (1891–1968) woonde een tijdlang bij hem in. Samen aten ze tussen de middag bij slager Van Ree, die naast de pastorie woonde. Ook kwam Koning vaak bij de eerder genoemde familie Van de Berg om er te eten of koffie of thee te drinken. Hield moeder Van de Berg iets over van het eten, dan vroeg Koning of hij het mee mocht nemen. Zij deed het eten voor hem in een zakje dat Koning dan op zijn hoofd zette. Vervolgens deed hij zijn hoed op en ging huiswaarts, naar de pastorie.

Koning en Van Lierop zwierven samen door de omgeving om motieven voor hun werk te zoeken. Dit deden ze te voet maar mogelijk stapten ze eerst op de tram. In die tijd liep er een smalspoortram vanaf Zeist via Elst en

Op het terras van de pastorie in Elst.
Cornelis Koning, Cor Henke en Willem van Lierop.

Cornelis Koning en Willem van Lierop

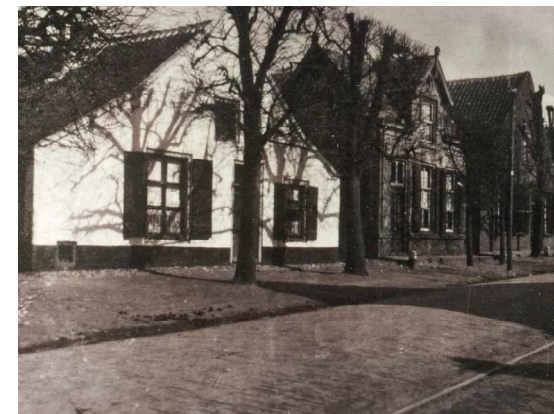
Rhenen naar Arnhem. De kunstenaars konden met hun teken- en schildersspullen makkelijk instappen want de tram stopte pal voor de deur van de pastorie. Wegens afname van het vervoer en de concurrentie van de autobus werd de tramlijn tussen Amersfoort en Rhenen in mei 1949 opgeheven en door een busdienst vervangen. Op het lijngedeelte tussen Rhenen en Arnhem was de tram al in 1937 verdwenen.

Koning keerde, via een verblijf in Bennekom, terug naar Amsterdam. Van Lierop woonde nog even in bij de familie Van de Berg om daarna ook naar Amsterdam te verhuizen. De vrijgekomen pastorie wordt betrokken door kunstschilder Jan van Anrooy (1901 – 1988). De pastorie huurt hij voor 180 gulden per jaar. De moeilijke jaren 1930 drongen vele kunstenaars naar de marge van de samenleving. Dit gold ook voor Van Anrooy; met de verkoop van aquarellen voor 10 gulden per stuk probeert hij te voorzien in zijn levensonderhoud. Later wordt hij algemeen bekend als dé schilder van de Betuwe.

Cornelis Koning, Rijksstraatweg vanuit de pastorie, Elst - begin jaren '30
Olieverf op linnen, 60 x 80 cm.

In november 1936 treedt hij vrijwillig in dienst als officier in het Nederlandse leger, en zal ook hij de pastorie weer verlaten. Tijdens de bezettingstijd speelde Van Anrooy overigens een twijfelachtige rol, waardoor het exposeren van zijn werk een aantal jaren geleden onderwerp van discussie was.

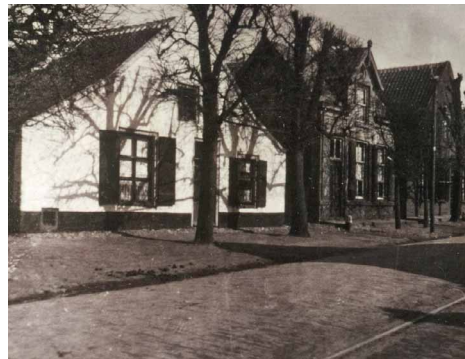
Rijksstraatweg, Elst

Willem Jansen, Rijksstraatweg vanuit de pastorie, Elst - 1937

Ansichtkaart Hervormde Kerk met Pastorie, Elst

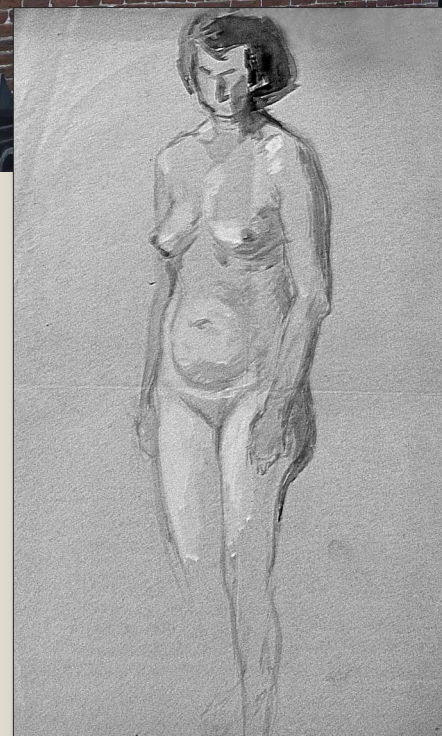
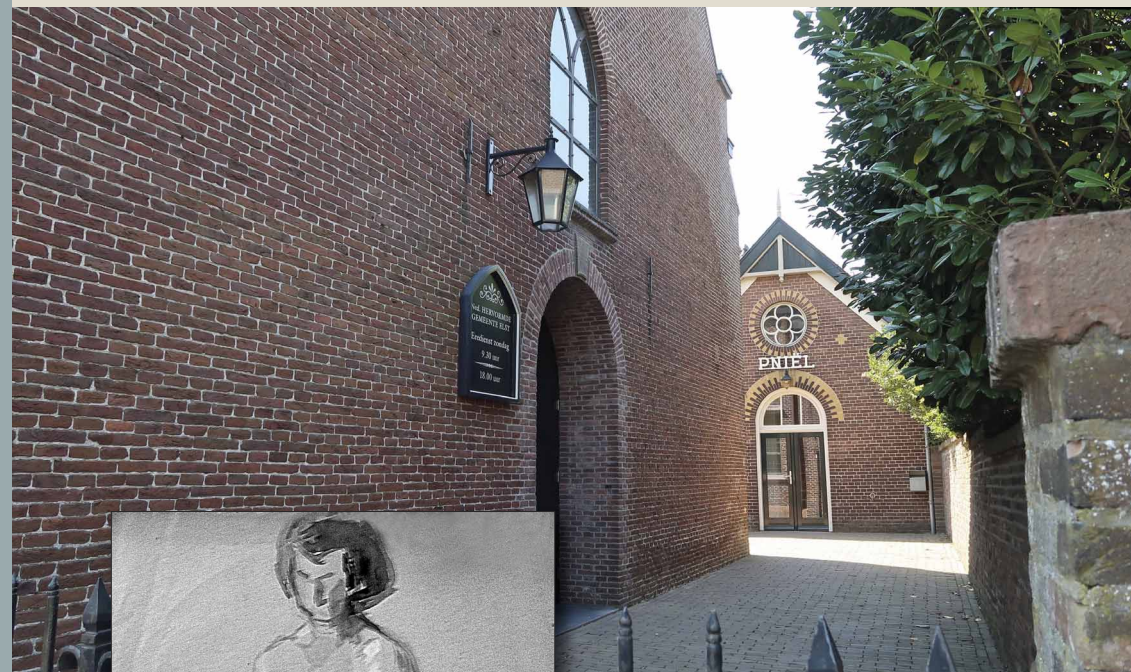
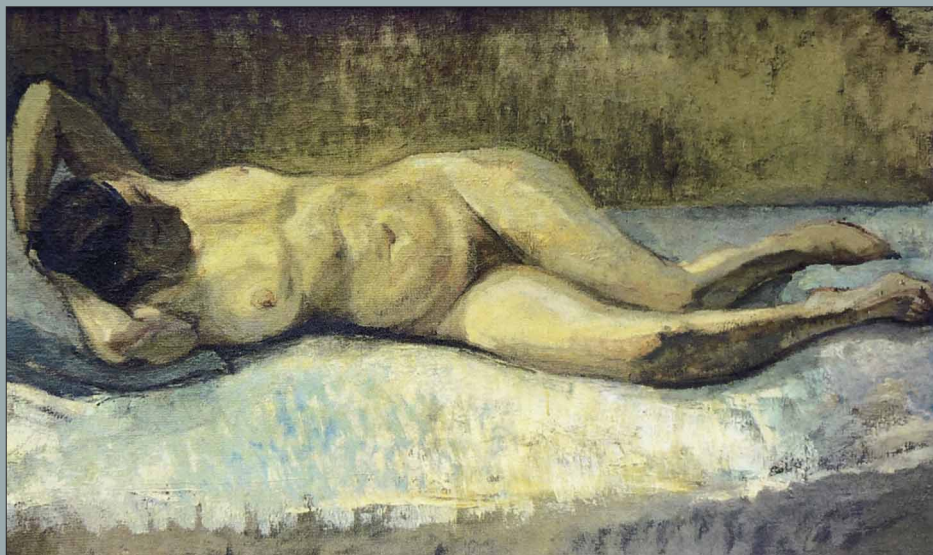

Rijksstraatweg, Elst
(foto's uit collectie Nees van de Oosterkamp)

Op 3 juli 1937 plaatst de Hervormde Gemeente een advertentie in het Algemeen Handelsblad, op zoek naar een huurder voor de pastorie. Zoals gezegd, in november van dat jaar betreft het gezin Jansen de pastorie. Het verblijf in Elst zijn moeilijke jaren met grote armoede. Zelfs die zware omstandigheden weerhielden vader Willem en zoon Chris er echter niet van om te dromen en prachtig werk te maken in Elst en omgeving. Geboeid als ze waren door de Nederrijn, de woeste wilgen achterin de tuin van de pastorie, de kenmerkende tabaksschuren in het glooiende landschap en de eeuwenoude bomen in de bosrijke omgeving.

Ned. Herv. Gemeente van Elst, Gem. Rhenen. Gegadigden voor de Pastorie die door toevallige omstandigheden per 10 Juli te huur is gekomen, kunnen zich melden tot den administrateur De Ridder. El., gas, waterl., $\frac{1}{4}$ H.A. tuin. Aanvragen worden naar volgorde van binnenkomst behandeld.

Willem Jansen, Naakt, tekening, 45 x 30 cm., ca 1938

Naakten

Achter de kerk staat nog steeds een klein gebouwtje wat indertijd als catechisatie lokaal werd gebruikt. In het dorp werd wel gefluisterd dat de kunstschilders hier vrouwen uitnodigden om naar naaktmodellen te tekenen. Zowel Koning als Jansen hebben naakten getekend, maar deze werken zijn niet duidelijk naar de Elst periode te herleiden.

De heer en mevrouw Buschenhenke met hun zoon op bezoek bij Zaens Skoon.

“Hij reikte mij na zoveel jaren de hand”

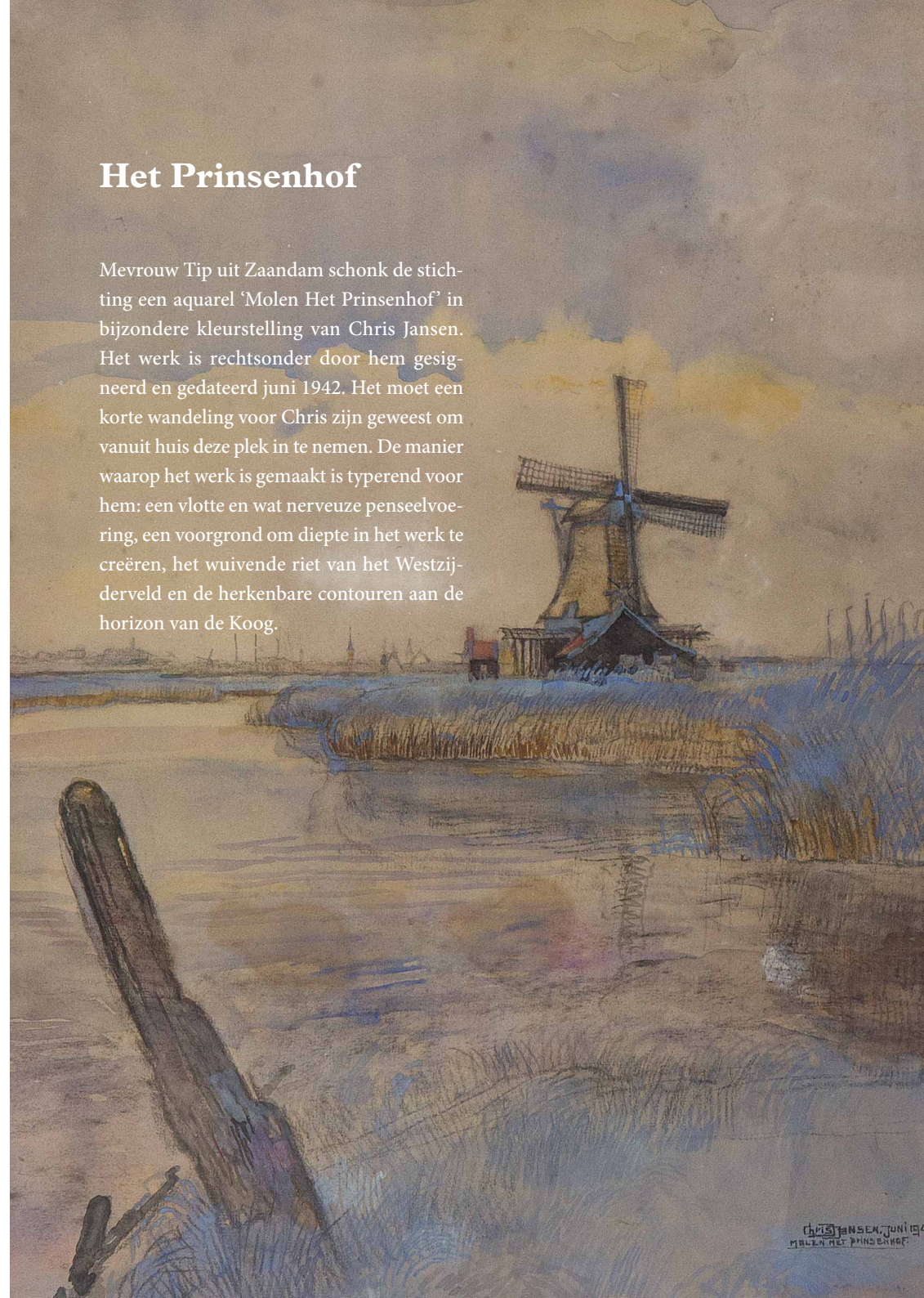
Begin maart kreeg de expositie Zaens Skoon bijzonder bezoek. Het was de heer Herman Buschenhenke, kleinzoon en naamgenoot van de schilder wiens werk was te zien.

De heer Buschenhenke vertelt: *“in 2008 was er een expositie van werken van mijn opa in het Molenmuseum; die expositie heb ik toen mogen openen. Vrienden attendeerden mij op deze tentoonstelling. Ik was dan ook blij verrast dat nu opnieuw aandacht en belangstelling bestaat voor het gezamenlijk werk van kunstenaar en graficus Remmet Ouwejan en mijn opa. Ik was nog maar drie maanden oud toen mijn grootvader in 1938 overleed. Persoonlijke herinneringen aan hem heb ik dan ook helaas niet. Natuurlijk deden binnen de familie leuke verhalen over hem de ronde.*

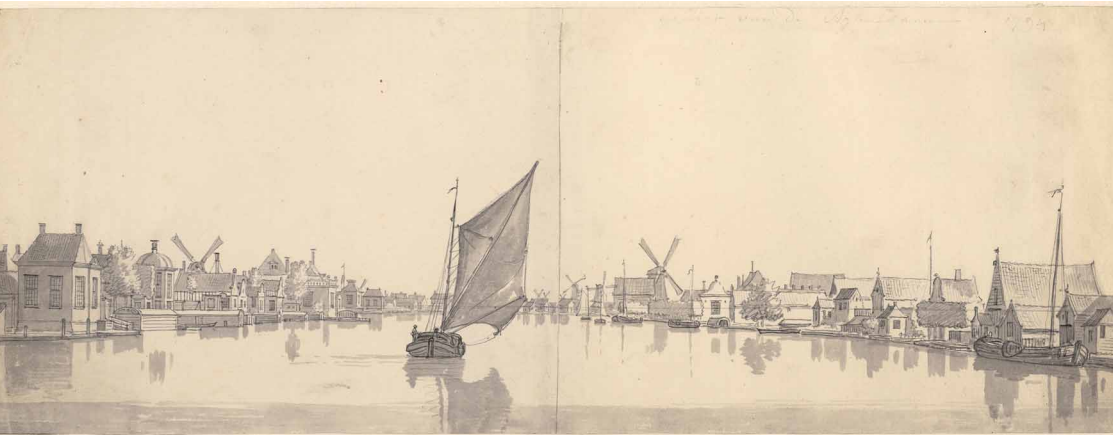
Over zijn manier van schilderen, hoe netjes en precies hij werkte. Maar ook over tegenslagen in zijn leven en dat van zijn vrouw en kinderen. Tegenslagen die hij met schilderen probeerde te overwinnen. Samen met mijn echtgenote en zoon dwaalde ik rond in een deel van zijn nalatenschap, zijn geschilderde Zaanse tafereeltjes. Ik leerde niet alleen een stukje van de oude Zaanstreek kennen. Ik ontmoette mijn grootvader van heel dichtbij als kunstenaar, maar bovenal als mens. Hij reikte mij na zoveel jaren de hand. Een heel bijzondere ervaring. En daarvoor ben ik de Willem Jansen Stichting zeer erkentelijk. Overzichtelijk en goed gedocumenteerd wordt een prachtig beeld geschetst van hoe het ooit was. Voor iedere Zaanwerker was het een must deze expositie te bezoeken.”

Het Prinsenhof

Mevrouw Tip uit Zaandam schonk de stichting een aquarel ‘Molen Het Prinsenhof’ in bijzondere kleurstelling van Chris Jansen. Het werk is rechtsonder door hem gesigeneerd en gedateerd juni 1942. Het moet een korte wandeling voor Chris zijn geweest om vanuit huis deze plek in te nemen. De manier waarop het werk is gemaakt is typerend voor hem: een vlotte en wat nerveuze penseelvoering, een voorgrond om diepte in het werk te creëren, het wuivende riet van het Westzijderveld en de herkenbare contouren aan de horizon van de Koog.

CHRIS JANSEN, JUNI 1942
MOLEN HET PRINSEHOF

Jan Bulthuis, potloodtekening, De Achterzaan.

Gestoken beelden uit vroeger tijden

Zaens Skoon besteedde vooral aandacht aan het werk van Remmet Ouwejan en Herman Buschenhenke. Ook was een aantal oude prenten en topografische kaarten te zien; eeuwenoude gravures, veelal met de hand fraai ingekleurd. Ook van Zaanse landschappen en straatbeelden uit de 18e eeuw, waarbij wel werd gesproken over ‘Loosjes prenten’. De naam Adriaan Loosjes wordt genoemd en het boek *Beschrijving Van De Zaanland-sche Dorpen*, voor het eerst uitgegeven in 1794. En hierin is een aantal prenten opgenomen; de ‘Loosjes prenten’.

Tegenwoordig worden met kleine slimme camera's talloze foto's gemaakt. Digitaal nog wel, en deze beelden kunnen met enkele toetsen via onder meer social media kanalen razendsnel en wereldwijd worden gedeeld. De eerste foto's werden al vroeg in de 19e

eeuw gemaakt. In die tijd was dat een tijdrovende en vaak experimenterende klus, waar uitvinders zochten naar de juiste materialen en de beste verhoudingen in het gebruik hiervan. De in de jaren 1880 opgerichte Kodak fabriek bracht de camera en de rol-film op de markt; de start van een opmars naar uiteindelijk de laagdrempelige fotografie zoals we die vandaag kennen. Van alles is er in die afgelopen bijna 150 jaar met een fotocamera vastgelegd. Hiermee zijn ongekende mogelijkheden gecreëerd om, op welk gebied dan ook, aan de hand van talloze foto's terug te kijken naar vervlogen tijden. Vóór deze uitvinding van de fotografie kon bijvoorbeeld een landschap alleen maar in beeld worden gevat door het potlood of penseel van de schilder of de graveernaald van de prentenmaker; een ambacht wat veel ge-

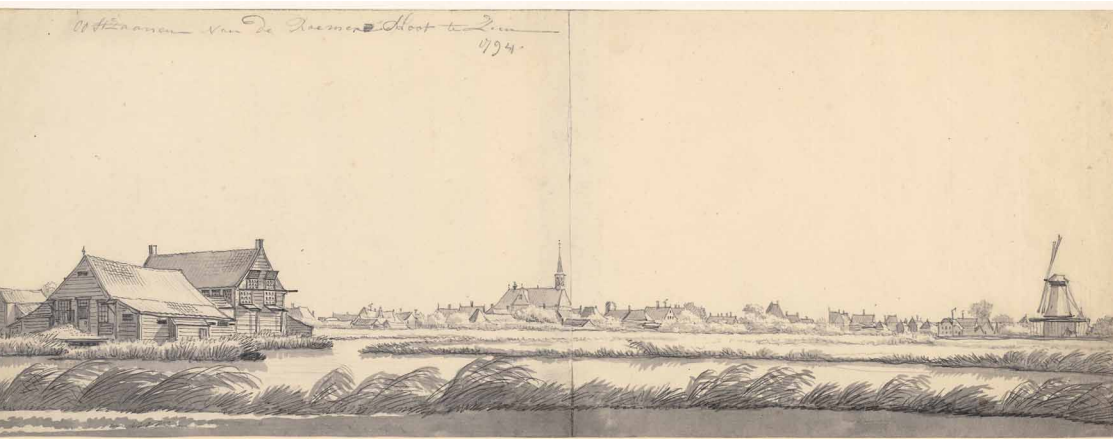

Daniël Vrijdag, gravure, De Achterzaan.

duld en een grote vaardigheid vereiste. De tekening of het schilderij waren ook nog eens eenmalig; van de veelal in koper met een burijn (in negatief) gestoken gravures konden dankzij de druktechniek meerdere afdrucken worden gemaakt. Door het kunnen maken van een meervoudige oplage was een gravure indertijd ook aanzienlijk goedkoper dan een schilderij of tekening en werd hierdoor bereikbaar voor een breder publiek en had daarmee ook een sociaal aspect. Prenten werden onder meer gebruikt om de wanden thuis te sieren, boeken te illustreren en met stads- en topografische kaarten werd de omgeving uitgetekend. Prenten van landschappen met vaak beeldbepalende gebouwen of bezienswaardigheden, ook ver weg. Veel van deze afdrucken op kwetsbaar papier zijn in de afgelopen eeuwen ook weer verloren ge-

gaan. Originele afdrucken in goede staat zijn vandaag de dag derhalve nog moeilijk te vinden.

Voor de Zaanse regio neemt Adriaan Loosjes (1689 - 1766) hierbij een belangrijke plaats in. Hij werd geboren in Westzaandam en was in zijn tijd bekend als doopsgezind leraar, maar bovenal als een ‘bijzonder en geleerd persoon’. In het dagelijks leven was hij houtkoper. Gezegd werd dat hij zeven talen sprak en een grote belangstelling had voor rekenkunde, sterrenkunde, wiskunde, aardrijkskunde, tijdrekenkunde, oudheidkunde, natuurkunde, penningkunde en letter- en oordeelkunde. Al op zijn 26ste werd hij beroepen tot het ambt van onbezoldigd doopsgezind leraar van ‘Het Nieuwe Huys’, de vermaning die tegenwoordig aan Westzijde 80 in Zaandam is te vinden.

Jan Bulthuis, potloodtekening, Roemersloot, Oostzaan, 1794

Vanaf 1745 oefende hij, in de voetsporen van zijn vader, dit ambt beroepsmatig uit. Onbaatzuchtig als hij was kon hij pas na aandringen instemmen met de hoogte van het traktement wat hiervoor gangbaar was.

Vanaf de jaren 1750 begon hij met het verzamelen van gegevens en het beschrijven van de Zaanse dorpen Oostzaan, Oostzaandam, Westzaan, Westzaandam, Koog, Zaandijk, Wormerveer, West-Knollendam en Nauerna, zonder hierbij ook maar de intentie te hebben dit werk te laten resulteren in een boekuitgave. 30 jaar na zijn dood werd dit boek alsnog door uitgeverij F. Bohn en A. Loosjes in Haarlem uitgegeven onder de titel *Beschrijving Van De Zaanlandsche Dorpen*, voorzien van een inleiding door zijn zoon Petrus Loosjes (1735 – 1813).

Adriaan Loosjes wordt beschouwd als een belangrijke Zaanse geschiedschrijver en zijn *Beschrijving Van De Zaanlandsche Dorpen*, gedocumenteerd met 9 gravures, de 'Loosjes'

prenten, welke zijn gebaseerd op tekeningen van Jan Bulthuis, geldt als een bijzonder betrouwbare bron.

De Groninger Jan Bulthuis (1750 – 1801) was een bekend topografisch tekenaar en graficus. Hij krijgt zijn opleiding onder meer in Groningen bij pentekenaar G. Wieringa (1758 – 1817). Aanvankelijk schilderde hij landschappen op behangsels. Later ging hij zich toeleggen op het tekenen van stads- en dorpsgezichten. Hij was werkzaam in Groningen en arriveerde in de jaren 1780 in Amsterdam, waar hij zich aanmeldde bij de 'Stads Teekenacademie' (later de Rijksacademie) en won daar een gouden medaille. Hij kreeg vele grote opdrachten voor het maken van topografische prenten en zo maakte hij ook de tekeningen die de basis vormden voor de gravures voor het genoemde boek van Loosjes.

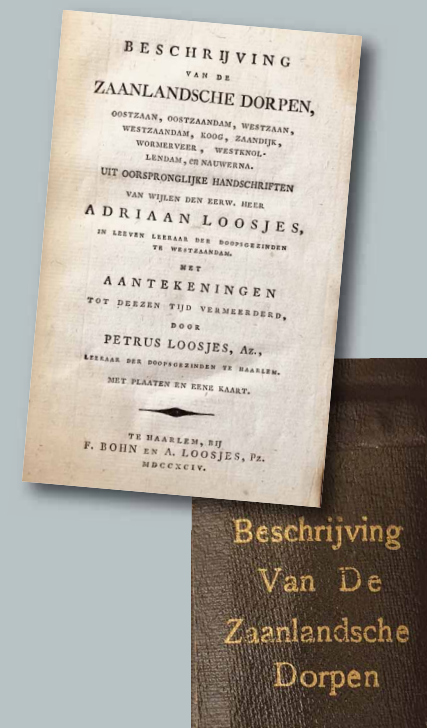
Door onder meer graveurs Daniël Vrijdag (1765 – 1822), Daniël Veelwaard (1796 –

Daniël Vrijdag, gravure, Oostzaanen

1868) en Cornelis van Baarsel (1761 – 1826) werden deze tekeningen vervolgens omgezet naar gravures om te worden verveelvoudigd. In zijn werk nam de graveur de artistieke vrijheid om het landschap verder te decoreren met onder meer vliegerende kinderen, vee in de wei of mensen die een pleziertocht maken in een roeiboot, waardoor de prenten een lieflijke en romantische uitstraling hebben.

Met de werken van Ouwejan en Buschenhenke kon een wandeling door de Zaanstreek worden gemaakt van zo'n eeuw geleden. Met zijn boek *Beschrijving Van De Zaanlandsche Dorpen* neemt Adriaan Loosjes u in meer dan 300 bladzijden bij de hand voor een zeer boeiende wandeling door de Zaanstreek van de 18e eeuw. Gave exemplaren van dit boek zijn tegenwoordig nog lastig te vinden.

De Koepelkerk

In april mocht de stichting een schenking van een mooie aquarel van Willem Jansen in ontvangst nemen, afkomstig van de familie Binsbergen. Dit in aanvulling op eerdere schenkingen die al zijn gedaan.

De aquarel toont een winters uitzicht op een Amsterdamse gracht met de Koepelkerk - de voormalige Lutherse kerk aan het Singel. De kerk werd gebouwd in de 2e helft van de 17e eeuw. Omdat het de Lutheranen verboden werd een kerktoeren te bouwen, realiseerden zij een koepelkerk. Een brand in 1822 legde

het gebouw vrijwel geheel in as. De muren bleven overeind staan en de kerk werd herbouwd. In 1935 verloor de kerk zijn functie, en tegenwoordig wordt het gebouw voor allerlei evenementen geëxploiteerd door het tegenoverliggende Renaissance Amsterdam Hotel.

Jansen maakte dit werk vanuit zijn woonhuis aan het Singel 66. Het gezin Jansen heeft daar gewoond in de periode 1940 – 1942. Naar het voorbeeld van deze aquarel heeft Jansen ook een olieverfschilderij gemaakt.

Willem Jansen, Koepelkerk Amsterdam, aquarel, 43 x 54 cm.

Willem Jansen, Koepelkerk Amsterdam, olieverf op doek, 40 x 50 cm, 1944

Willem Jansen Stichting present op 'De dag van Westzaan'

Dit jaar vindt op zaterdag 14 september 2019 De Dag van Westzaan plaats – in het weekend van Open Monumentendag. Het belooft weer een grandioze dag te worden, met als opening een stoet van prachtige oldtimers die vervolgens op verschillende locaties in het dorp zijn te bewonderen.

Vervolgens zullen een flink aantal stichtingen, instanties, bedrijven maar ook particulieren de deuren openen. Speciaal op die dag zal voor bezoekers een pendelbus door het dorp heen en weer rijden en bij verschillende haltes stoppen.

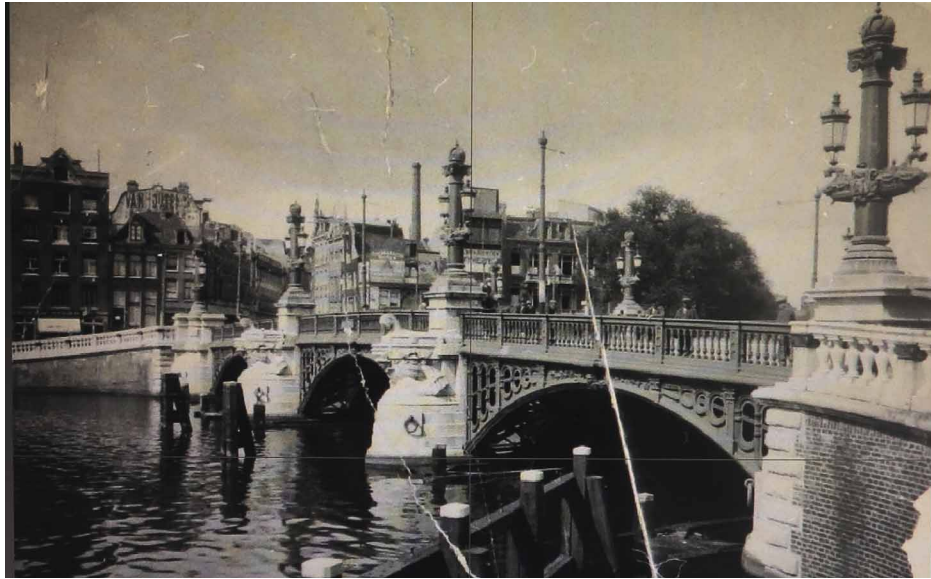
Evenals vorig jaar, toen onder meer het bronzen beeld van Chris Jansen kon worden ont-huld, is ook dit jaar de stichting weer present. Bij Galerie Staphorsius (J.J. Allanstraat 287B) kan een kleine expositie worden bezocht van werken van de Jansens en is er een speciale aanbieding van boeken over Chris en Willem Jansen. Verder wordt er een korte film ver-toond die begin jaren 1970 is gemaakt van de atelierruimte van Willem Jansen in de J.J. Allanstraat 382 – vlak voordat deze werd ont-ruimd.

Onverwacht bezoek voor het Willem Jansen plantsoen

Enigszins weggedoken in het groen is het goed toeven in het plantsoen op de hoek Kerkbuurt/Watermolenstraat in Westzaan; regelmatig ook nemen voorbijgangers plaats op het bankje om even uit te blazen.

Dit jaar werd het perkje ook verrast door bijzondere voorbijgangers. Zo werd er eerder dit jaar door een stel koolmezen genest is het vogelhuisje wat Jesse Staphorsius vorig jaar aan de stichting cadeau heeft gedaan. Verder zijn er door omwonenden op sommige dagen in de afgelopen weken wel 10 uilen geteld die in de bomen van het plantsoen een plekje hadden gevonden. De uilenballen in het perkje zijn een duidelijk aanwijzing voor dit onverwachte bezoek.

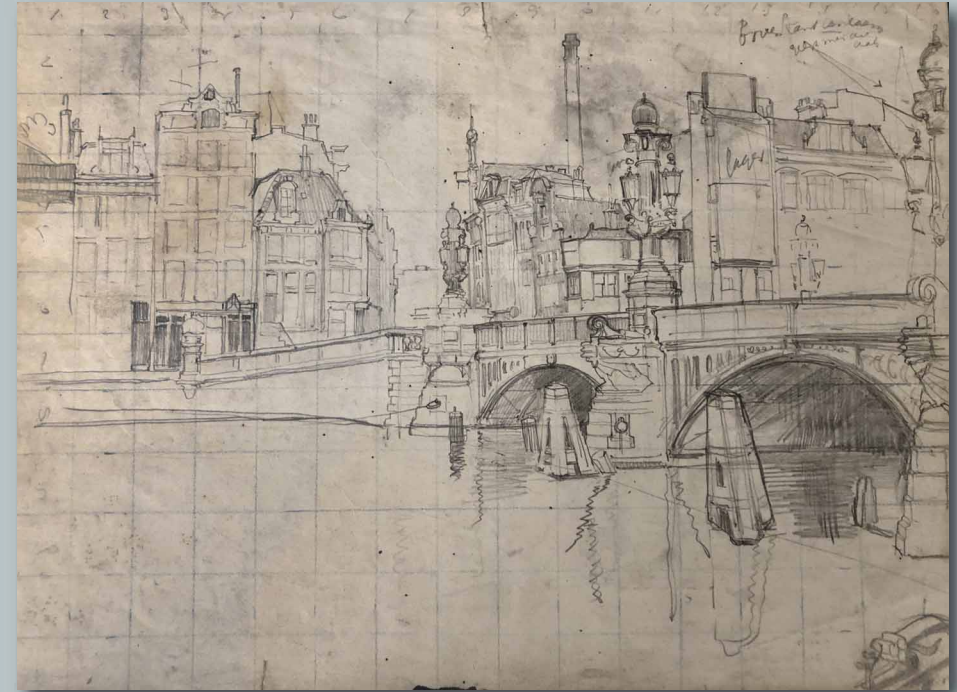

De Blauwbrug over de Amstel in Amsterdam

De Blauwbrug overspant de Amstel, vlakbij de Stopera, en verbindt het Waterlooplein en de Amstelstraat. In de 19e eeuw verving deze brug een smalle houten ophaalbrug. Onder meer met het oog op de Koloniale Tentoonstelling in 1883 - in dat jaar werd ook de brug opengesteld - wilde het bestuur van de stad een markante brug met aanzien. En dat is wel gelukt; voor Amsterdamse begrippen is het zelfs enigszins pompeus.

In de jaren 1920 maakte Willem Jansen van dit stadsgezicht een olieverfschilderij (65 cm - 89 cm); het is ook terug te vinden in de biografie uit 2007 op blz 62. De afbeelding is niet zo in één keer, werkend achter een schildersezel op de kademuur aan de Amstel, op het doek gezet. Eerst maakte Jansen een potloodtekening met een rasterindeling om tot de juiste beelduitsnede en verhouding te komen. Met opmerkingen in de tekening

geeft Jansen zichzelf hierbij ook enige aanwijzingen. Vervolgens wordt de tekening uitgewerkt in een schets in olieverb op doek (45 cm - 57 cm). Opvallend is dat deze voorstudie is gesigineerd. Blijkbaar was er ook een koper voor dit werk. Duidelijk is te zien hoe de compositie is bijgeschaafd tot een evenwichtig geheel. Zo is op de foto uit ca. 1910 te zien dat Jansen de boom rechts heeft gebruikt om het beeld rustiger te maken. Op de foto staat de boom meer naar rechts. Ook zijn in het schilderij de dukdalven weggelaten. Het uiteindelijke resultaat is een met zorg gecomponeerd schilderij van een Amsterdams stadsgezicht wat ook alweer een aantal jaren de wand siert van een donateur van de stichting. Mocht u interesse hebben om een kunstwerk van de Jansens te huren - neem dan contact op: info@willemjansenstichting.nl.

Willem Jansen, tekening / voorstudie De Blauwbrug te Amsterdam, 1928

Voorstudie De Blauwbrug te Amsterdam, 1928

STAP VOOR STAP

Willem Jansen, De Blauwbrug te Amsterdam, olieverf op doek, 65 x 89 cm. 1928

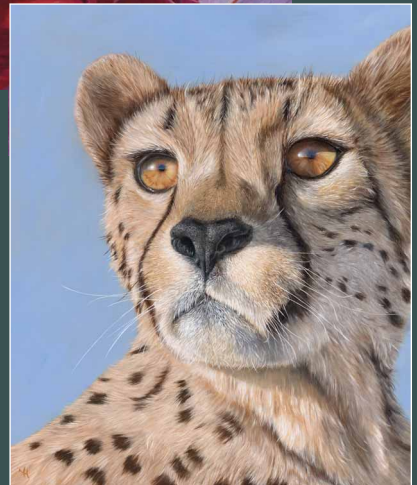
NATUURLIJK NATUUR

Kunstgalerie en lijstenmakerij Staphorsius is al 50 jaar een begrip in de Zaanstreek en ver daarbuiten. Voor het tiende jaar op rij organiseert de galerie de verkooptentoonstelling "Natuurlijk Natuur". Een expositie van beelden, tekeningen en schilderijen met het thema natuur.

5 oktober t/m 28 december • Dinsdag t/m zaterdag 9 - 17 uur

staphorsius
kunstgalerie en lijstenmakerij

- taxatie & bemiddeling
- inlijsten
- papier- en olieverfrestauratie
- schoonmaken van schilderijen
- in- en verkoop van schilderijen
- kaarten & grafiek